FIȘĂ DE LUCRU - MOARA CU NOROC DE IOAN SLAVICI

SÂMCEA T. NICOLETA-CRISTINA,
LICEUL TEHNOLOGIC HORIA VINTILĂ, SEGARCEA

Argument: *Capacitatea cognitivă a omului este mai bine descrisă printr-un set de abilităţi, talente, deprinderi mentale, pe care Howard Gardner - Frames of mind le numeşte inteligenţe.*

Gradul de dezvoltare a capacităţilor cognitive ale omului presupune ierarhizarea unui set de abilităţi, talente, deprinderi mentale care la nivelul practicii pedagogice se identifică stilului de învăţare al elevilor. Acesta este distinct, fiind influenţat de potenţialul bio-psihologic individual, căci anumite inteligenţe sunt mai bine dezvoltate. În acest sens, viaţa şi şcoala oferă prilejul indivizilor de a-şi etala tocmai acele tipuri de inteligenţă promiţătoare care intră în opoziţie cu altele,mai puţin potenţate, ce, dimpotrivă, chiar dacă există, „riscă" să se deterioreze sub influenţa unor factori exteriori. În şcoala centrată pe individ, atât metodele de evaluare , cât şi curriculum-ul favorizează diferitele profiluri de inteligenţe ale elevilor. Modul de achiziţionare a informaţiilor reprezintă ipostaza esenţială de receptare şi de prelucrare, de valorificare şi de reactualizare a informaţiilor. La nivel individual, ele apar ca o colecţie de inteligenţe. Astfel, se poate depăşi în zilele noastre stadiul „şcolii uniforme" în favoarea celei centrate pe individ.
Aplicând teoria inteligenţelor multiple a lui Howard Gardner la nivelul clasei a X-a, prin textul „Moara cu noroc" de Ioan Slavici am încercat să abordez această operă, folosind inteligenţele multiple, respectând nivelul de achiziţii la acest moment al actului educaţional, specific disciplinei şi nivelului de pregătire a elevilor. Competenţele urmărite au fost diversificate în funcţie de de tipul de inteligenţă vizat:

Sarcina I: Redactati un posibil monolog interior al lui Lica, in momentul in care acesta este urmarit de jandarmul Pintea, in finalul nuvelei.

Sarcina II-a: 2 Realizati un grafic, reprezentând relaţiile dintre personaje.

Sarcina III-a: Realizati afişul pentru filmul „Moara cu noroc".

Sarcina IV-a:

1. Construiti un un joc de rol, folosind si mijloacele nonverbale de comunicare pentru a ilustra trăirile interioare ale personajelor principale.

„ Grăind aceste, el smuci frâul calului și se întoarse la vale, drept spre Moara cu noroc.

Ana, care petrecuse tot timpul acesta plângând, se ridică și își șterse lacrimile din față când auzi copitele calului bătându-se de pietrișul de dinaintea cârciumii, apoi inima începu să-i bată tare.

Dar mai trecu mult timp la mijloc până ce el intră. Descălecând, el socoti că trebuie să-i dea calului fân, apoi că trebuie să-l șteargă de sudori și să-l acopere cu o cergă, iar după ce le făcu toate aceste, el rămase câtva timp în ușa grajdului, își dete seama despre cele ce voia să facă, apoi își luă pălăria din cap, își făcu de trei ori cruce și plecă spre cârciumă.

Intrând, el închise ușa în urma sa, o încuie și aruncă cheia într-un colț.

Ana se cutremură în tot trupul, apoi se îndreptă, se dete un pas înapoi și grăi înecată:

— Nu vreau să mor, Ghiță! Nu vreau să mor! urmă ea tare, și se aruncă în genunchi la picioarele lui. Fă ce vrei cu mine, dar nu mă omorî.

Ghiță își dete trupul înapoi, se plecă, îi apucă cu amândouă mâinile capul și privi dus în fața ei.

— Nu-ți fie frică, îi zise el înduioșat; tu știi că-mi ești dragă ca lumina ochilor! N-am să te chinuiesc: am să te omor cum mi-aș omorî copilul meu când ar trebui să-l scap de chinurile călăului, ca să-ți dai sufletul pe nesimțite.

— Dar de ce să mă omori? zise ea agățându-se de brațele lui. Ce- am păcătuit eu?

— Nu știu! răspunse el. Simt numai că mi s-a pus ceva de-a curmezișa în cap și că nu mai pot trăi, iară pe tine nu pot să te las vie în urma mea. Acu, urmă el peste puțin, acu văd c-am făcut rău, și dacă n-aș vedea din fața ta că eu te-am aruncat ca un ticălos în brațele lui pentru ca să-mi astâmpăr setea de răzbunare. Dacă mai adineoară l-aș fi găsit aici, poate că nu te-aș fi ucis.

Ana se ridică și privi ca trezită din somn la el.

— Unde ai plecat tu? întrebă ea.

— M-am dus ca să-l aduc pe Pintea, pentru ca să-l prindem aici pe Lică cu șerparul plin de galbenii luați de la arândașul. El e omul de la care am primit hârtiile pe care găsiseși tu atunci noaptea semnele.

— Ghiță! Ghiță! de ce nu mi-ai spus-o tu mie asta la vreme!? zise ea înăbușită de plâns, și-l cuprinse cu amândouă brațele.

Afară se auzi țipătul unui huhurez, apoi iar se făcu liniște. Ghiță începu și el să plângă, o strânse la sân și îi sărută fruntea.

— Pentru că Dumnezeu nu mi-a dat gândul bun la vreme potrivită, zise el, și deodată se întoarse spre ușă.

Afară se auzeau pași, și peste puțin cineva încercă să deschidă ușa.

— Pintea cu jandarmii! șopti bărbatul scoțându-și cuțitul din tureac. Ano! fă-ți cruce! fă-ți cruce, că nu mai avem vreme.
— Săriți, că mă omoară! săriți, măi oameni! strigă nevasta luptându-se cu el, săriți, săriți!
Când ușa căzu sfărâmată din țâțâni și Răuț se ivi cu Lică în ea, Ana era întinsă la pământ și cu pieptul plin de sânge cald, iară Ghiță o ținea sub genunchi și apăsa cuțitul tot mai adânc spre inima ei."

Sarcina V-a:

Prezentati conflictele care apar în nuvela pornind de urmatoarele citate:

I.„Vorbă scurtă, răspunse Ghiță, să rămânem aici, să cârpesc și mai departe cizmele oamenilor, care umblă toată săptămâna în opinci ori desculți, iară dacă duminica e noroi, își duc cizmele în mână până la biserică, și să ne punem pe prispa casei la soare, privind eu la Ana, Ana la mine, amândoi la copilaș, iară d-ta la tustrei. Iacă liniștea colibei.
— Nu zic, grăi soacra așezată. Eu zic numai ce zic eu, vă spun numai așa, gândurile mele, iară voi faceți după gândul vostru, și știți prea bine că, dacă voi vă duceți la moară, nici vorbă nu poate fi ca eu să rămân aici ori să mă duc în altă parte: dacă vă hotărâți să mergeți, mă duc și eu cu voi și mă duc cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată dragostea mamei care încearcă norocul copilului ieșit în lume. Dar nu cereți ca eu să hotărăsc pentru voi.
— Atunci să nu mai pierdem vorba degeaba: mă duc să vorbesc cu arândașul, și de la Sf. Gheorghe cârciuma de la Moara cu noroc e a noastră."

II.„ Bătrâna ar putea să-și ție gura, grăi Lică după ce se văzu singur cu Ghiță. Mă cunoști?
— Nu! răspunse Ghiță, răcit în tot trupul.
— Atunci mă știi de nume. Eu sunt Lică, sămădăul... Multe se zic despre mine, și dintre multe, multe vor fi adevărate și multe scornite. Tu vezi un lucru: că umblu ziua-n amiază mare pe drumul de țară și nimeni nu mă oprește în cale, că mă duc în oraș și stau de vorbă cu domnii. Voi fi făcut ce voi fi făcut, nu-i vorbă, dar am făcut așa, că orișicine poate să creadă ce-i place, însă nimeni nu știe nimic. De aceea am să dau seama despre douăzeci și trei de turme de porci. M-ai înțeles? Nu doară c-aș putea plăti tot ce se poate pierde într-un an, ci pentru că de la mine nimeni nu cutează să fure, ba să-l ferească Dumnezeu pe acela pe care aș crede că-l pot bănui. M-ai înțeles?! Eu voiesc să știu totdeauna cine umblă pe drum, cine trece pe aici, cine ce zice și cine ce face, și voiesc ca nimeni afară de mine să nu știe. Cred că ne-am înțeles!?
Ghiță ar fi avut multe de zis, dar Lică se întoarse o dată în călcâi și, pe când cârciumarul își veni în fire, drumețul dăduse pinteni calului."

III.„Ghiță, ce ai tu cu omul ăsta? îl întrebă ea într-una din zile după plecarea lui Lică.

— Eu!? îi zise el cam speriat. Ce să am? Nimic! Ceea ce am cu toți drumeții: vine, stă de vorbă, mănâncă, bea și plătește.

Ana privi lung în fața bărbatului său.

— Dar de obicei plătește peste ceea ce se cuvine, îi zise ea aspru.

— Așa sunt oamenii cu dare de mână.

— Ghiță! grăi nevasta așezat. Nu vorbi cu mine ca și când ai avea un copil înaintea ta. Tu ești bărbat și trebuie să știi ce faci. Te întreb numai; nu vreau să te descos: tu îți dă seama dacă ai ori nu ceva să-mi spui. Fă cum știi, dar eu îți spun, și nu mă lasă inima să nu-ți spun, că Lică e om rău și om primejdios: asta se vede din ochii lui, din rânjetul lui și mai ales din căutătura ce are, când își roade mustața cu dinții. E om pătimaș, Ghiță, și nu e bine să te dai prea departe cu el.

— Dar nu mă dau deloc! răspunse bărbatul.

— Bine! grăi nevasta. Tu fă cum știi, dar să nu zici apoi că nu ți-am spus” .

IV.„Dară Ghiță nu voia să plece; nu-l lăsa inima să părăsească locul la care în scurt timp putea să se facă om cu stare.

Și iar se gândea la învoiala pe care o făcuse în strâmtoarea sa, la banii săi, la primejdiile ce-l împresurau, la iarna ce se apropia și la zilele bune pe care le avusese când nu avea nici porci la îngrășare, nici vaci cu lapte, nici căruță pe răzoare, nici cai sprinteni, nici bani bine numărați în ladă. Și când se gândea la aceste, îi venea oarecum să se bucure că Lică îl scoate fără de voie de la Moara cu noroc și-l scapă așa zicând de toate nevoile. Dar Ghiță era om cu minte și simțea că are să-i pară toată viața rău dacă va pleca de la Moara cu noroc. De aceea, de câte ori își aducea aminte că Lică se afla sub același acoperământ cu dânsul, îl cuprindea o vie îngrijare. Ar fi voit să meargă la el și să-l întrebe: "Omule, ce vrei să faci, ce vrei să ceri de la mine? Vorbește-mi verde-n față, ca să ne înțelegem." Și iar îi venea să-și zică: "Ce-mi pasă!? Eu nu dau nimic; sunt gata să țin piept cu el. Și dacă pier, atâta pagubă!" Și mai ales acesta era gândul care-l stăpânea pe Ghiță: nimic nu era în el mai tare decât pornirea de a se pune împotriva lui Lică și de a nu da nici cât e negru sub unghie îndărăt.”